

اهمیت حضور نقزن‌ها و کنترل کیفیت در سیاست

مهرداد احمدی شیخانی

روزنامه‌نگار

حدودیک‌سال پیش و پس از انتخاب جناب پزشکیان قصدداشتم این یادداشت را بنویسم ولی تصور این بود که به‌جای نوشتن و انتشار عمومی، شاید بهتر باشد تا تلاش کنم مستقیماً پیگیر ضرورت‌و اهمیت آن برای کار دولت باشم؛ که البته تمام تلاش‌هایم برای این منظور به جایی نرسید و حتی نه اینکه به جایی نرسید، بلکه متوجه‌شدم که احتمالاًبرای برخی افراد، عدم توجه به آن، به جهاتی ضروری ر است. اما سلسله اتفاقات این یک‌سال مرا به این نتیجه‌رساند که این دیدگاه را در سطح عمومی طرح کنم، از همین روست که بالاخره به این تصمیم‌رسیدم که این یادداشت را بنویسم؛ هر چند شاید همچنان گوش شنوایی نباشد.

سال‌ها پیش از تلویزیون ایران که آن روزها با نام «تلویزیون ملی ایران» شناخته می‌شد، کارتونی پخش می‌شد با نام «سفرهای گالیور». در این کارتون شخصیتی وجود داشت به نام «گلام» که همیشه با نگاهی منفی به رخدادهای پیش‌رو می‌گفت «من می‌دونم، ما موفق نمی‌شیم». به گمان من و بسیاری از کسانی که در آن سنین این کارتون را دیده بودند، شاید نجسب‌ترین کاراکتر داستان همسن شخصیت گلام بود که همیشه آیه یأس می‌خواند و از عدم موفقیت در مسیر پیش‌رو می‌گفت، ولی جالب اینکه احتمالاً تنها عبارتی که از این سریال کارتونی به‌طور دقیق در حافظه کسانی که این مجموعه را دیده‌اند ثبت شده، همین تکیه‌کلام است، آنقدر که هنوز هم اگر کسی با نگاهی منفی به فرایند یک کار، از عدم موفقیت بگوید، کسانی که آن کارتون را دیده‌اند، شخصیت گلام را به او نسبت می‌دهند. در بالا اشاره کردم که شاید نجسب‌ترین کاراکتر داستان و حتی ناخوشایندتر از شخصیت منفی مجموعه، همین گلام بود ولی سال‌ها گذشت و وقتی مسئولیت انتشار نشریه بهره‌وری را برای «سازمان بهره‌وری ملی ایران» به عهده گرفتم، متوجه‌شدم که چقدر وجود چنین کاراکتر منفی‌بافی که به‌همه چیز بدبین است، برای موفقیت یک سازمان اهمیت دارد، جایگاهی منفی که امروز با دیدی مثبت در صنعت به آن کنترل کیفیت می‌گویند. بگذارید با مثالی منظور از کنترل کیفیت را توضیح دهم، سال‌ها پیش، سفارش کاری داشتم برای طرح بسته‌بندی یک کارخانه تولید چیپس. کارخانه جدید بود و همه تجهیزات مدرن را از خارج کشور وارد کرده بود. هر چه بود با سفارش دهنده بر سر قیمت طراحی به نتیجه نرسیدیم و گذشت. نمی‌دانم تا حالا وقتی یک بسته چیپس را باز کرده‌اید، گاهی در بین ورقه‌های چیپس، ورقه‌ای را دیده‌ای که لکه‌ای سیاه دارد؟ این اتفاق بازمی‌گردد به سبب‌زمینی‌های استفاده شده. گاهی سبب‌زمینی دارای لکه یا کرم‌خوردگی است، ولی هنگام پوست‌کنی و خرد شدن، همانطور وارد فرآیند پخت شده و در نهایت بسته‌بندی می‌شود. من در آن سفارش،

فیلم‌هایی خار جی از مراحل تولید چیپس دیدم که در چندین مرحله، با روش‌های دستی و ماشینی، سبب‌زمینی‌هایی که چنین آسیبی داشتند از گردونه تولید خارج می‌شدند و عده‌ای کارشان دقیقاً عیب‌یابی بود، عیب‌یابی برای اینکه محصولی که از کارخانه خارج می‌شود بی‌نقص باشد. یعنی کارخانه به یک عده پول می‌دهد که عیش را بگویند. دقت کنید، «پول می‌دهد که عیش را بگویند، نه اینکه پول بدهد که حسنش را بگویند». به این می‌گویند «کنترل کیفیت» یعنی یک عده باشند که عیب را بگویند. نه اینکه بعد از خروجی محصول از عیوب گفته‌شود و نقد کنند که آن هم بسیار ضروری است، بلکه قبل از خروج محصول از عیوب آن بگویند، به عبارتی بنشینند و «انق» بزنند که این کاری که کردید، اینجایش غلط است. «گلام» بشوند و مدام از عیب‌ها بگویند و حقوق بگیرند تا منفی بافی کنند. در خود مجموعه از عیب‌های کار بگویند و نه خارج مجموعه که البته خارج از مجموعه هم باید از عیب‌جویی استقبال کرد.

اما در آن کارتون یک شخصیت دیگر هم بود که همیشه از گالیور تعریف و تمجید می‌کرد با نام «فلریتشیا» که شخصیت محبوبی برای بینندگان کارتون بود، زیبا و خوشرو. و مسئله دقیقاً همین است، ما از کسانی که تمجیدمان کنند خوشمان می‌آید و از کسانی که مدام دنبال پیدا کردن نکات منفی در عملکردمان هستند بدمان می‌آید. مثلاً در همین سه ماه پیش در «لایحه صیانت ۲» که آنقدر سر و صدا کرد و بعد معلوم شد که ۹ لایه بررسی وجود داشته که کار انجام نداده‌اند، دلایلش همین است که «نقزن‌ها» را کنسار می‌گذاریم تا کار خراب شود. مثلاً الان عکس و فیلمی در فضای مجازی منتشر شده از سران کشورها در چین که رئیس‌جمهور کشورمان در بین سران کشورها حضور ندارد و بسیار علیه کشورمان از همین بابت تبلیغات منفی صورت گرفته و این تبلیغات آنقدر موثر بوده که دفتر رئیس‌جمهور مجبور به توضیح شد که عکس مربوط به ضیافت غیررسمی شام بوده درحالیکه رئیس‌جمهور هنوز نرسیده بود(هرچند شایع شد که بحث بر سر سرو مشروبات الکلی بوده که چون دیگران هم بوده‌اند امکان در خواست حذف نبوده است) و کل ماجرا یعنی اینکه رئیس‌جمهورمان چون در یک مراسم رسمی کشوری دیگر، پروتکل آن طوری نبوده که ما می‌پسندیم، حاضر شده کاری انجام دهد که عده‌ای از فرصت استفاده کنند و علیه کشورمان تبلیغات کنند. من نمی‌دانم که دادن چنین فرصتی برای تبلیغات علیه کشورمان، آن هم بعد از جنگ ۱۲ روزه و در شرایطی که لازم است تا اهمیت و جایگاه ایران در بین کشورهای نزدیک به خود را به جهانیان‌نشان دهیم، ارزشش را داشت که رئیس‌جمهور به این مراسم شام برود یا نه، ولی همین توضیح غیررسمی نشان می‌دهد که فرصت‌طلبان توانسته‌اند از این رخداد به سود خود و به ضرر ایران حداکثر استفاده را ببرند و الا نیازی به این توضیح بعد از واقعه نبود و هر چه هست، دولت پزشکیان مثل همه ما بعد از حضور نق‌زن‌هایی که کارشان کنترل کیفیت، قبل از انجام کار و گفتار است، معتقد نیست.

گروه خبر: مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور کشورمان برای حضور در اجلاس‌ه شانگهای راهی چین شد و روز یکشنبه ۹ شهریور به چین سفر کرد. اما آنقدر دیر به این اجلاس رسیده که جایش در بین مقامات کشورهای مختلف در عکس یادگاری اجلاس خالی ماند. رئیس‌جمهور ایران در روزهایی برای حضور در اجلاس شانگهای به چین رفت که پس از فعال شدن اجرای مکانیسم ماشه از سوی سه کشور اروپایی، یکی از معدود نقاط باقیمانده امید برای ایران، مربوط به حمایت چین و روسیه است.

پزشکیان بعدازظهر دیروز (دوشنبه ۱۰ شهریور ۱۴۰۴) در نشست‌شانگهای پلاس با بیان اینکه جهان ما به درک و طرح تازه‌ای از حکمرانی جهانی نیاز دارد، تأکید کرد: «شانگهای پلاس فرصت از‌رشمندی برای تعمیق همکاری‌ها در راستای ساختن جهانی صلح‌آمیزتر است. ایران مزیت جغرافیایی بالایی برای پیوستن به طرح کمربند-راه دارد. همواره برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک حل و فصل مسالمت‌آمیز برنامه صلح‌آمیز هسته‌ای آمادگی داشته و داریم. چنین طرحی در وهله نخست باید از منطق مبتنی بر قدرت فاصله گرفته و منطق مبتنی بر برابری و عدالت را جایگزین آن نماید. خوشبختانه گفتمان غالب در گفت‌وگوها و بیانه‌های سازمان همکاری شانگهای به لطف توجهات تمامی اعضا، همواره مبتنی بر دستیابی به صلح و امنیت از طریق عدالت و توسعه بوده است و از این لحاظ امیدوار هستیم سازمان همکاری شانگهای پس از رسیدن به یک درک مشترک و ایجاد سازوکارهای متعدد، بر کیفیت نقش‌آفرینی در مسائل مهم جهانی به‌ویژه مسائلی که موجب خدشه‌دار شدن آشکار عدالت و توسعه در جهان می‌شوند، تأکید بیشتری داشته و نقش خود را با وضوح بیشتری به نمایش بگذارد.» او افزود: «سازمان همکاری شانگهای نماد صلح‌خواهی در جهانی پر از بحران است. ایران آماده ایفای نقش فعال در تضمین امنیت جمعی و گسترش همکاری‌هاست. سازمان باید دو مسیر موازی را دنبال کند: «ضرورت صلح‌سازی» و «تقویت همکاری‌های مالی برای کاهش اثر تحریم‌ها». ما در این دو زمینه چند پیشنهاد داریم: «تشکیل کمیته وزرای خار چه برای مدیریت بحران‌ها و واکنش فوری به نقض حاکمیت اعضا. ابتکار «حساب‌ها و تسویه‌های ویژه شانگهای» برای کاهش وابستگی به دلار، استفاده از ارزهای دیجیتال بانکی و ایجاد صندوق سوآپ ارزی. ایران از ایجاد مراکز تخصصی امنیتی، مرکز مبارزه با قاچاق مواد مخدر، سازوکارهای واکنش سریع و مرکز مطالعات راهبردی استقبال می‌کند. ایران با موقعیت ژئوپولیتیکی خود آمادگی دارد بستر گسترش همکاری‌های منطقه‌ای را فراهم کند. بندر چابهار به‌زودی به شبکه ریلی سراسری متصل می‌شود و چین، آسیای مرکزی و افغانستان را به اقیانوس هند وصل می‌کند. ایران اجرای راهبرد ۱۰ ساله توسعه شانگهای را فرصتی تاریخی برای همکاری در زیرساخت، انرژی، اقتصاد دیجیتال، محیط‌زیست، فرهنگ و علم می‌داند. ایران از ابتکار حکمرانی جهانی رئیس‌جمهور چین حمایت می‌کند و آن را گامی برای جهانی عادلانه‌تر می‌داند.»

◀ لزوم ایجاد زمینه تحقق اهداف بلند اسلامی

رئیس‌جمهور کشورمان در اولین دیدار با شهباز شریف، نخست‌وزیر پاکستان هم‌کلام شده و گفت: «علاقه‌مندیم روابط فیمابین در همه عرصه‌ها و زمینه‌ها تقویت و تعمیق و موانع پیش‌روی گسترش همکاری‌ها رفع شود. اینکه جوامع اسلامی با فقر و درگیری و مشکلات متعدد مواجه باشند، برای بنده قابل پذیرش نیست؛ چرا ما نباید بتوانیم در زمینه حل مشکلات با یکدیگر همکاری داشته باشیم. بابر دارم که اگر نخبگان و فعالان عرصه‌های مختلف کشورهای اسلامی با عزم و اراده حل مشکلات با یکدیگر همکاری کنند، زمینه حل مشکلات و رسیدن به اهداف عالی مشترک فراهم خواهد شد.»

تیتریک

HEADLINE ONE

۲

گزارش یک

بررسی حضور مسعود پزشکیان در اجلاس شانگهای و امکان حمایت روسیه و چین از ایران در برابر اجرای مکانیسم ماشه

در شرق خبری هست؟

◀ ایران دنبال بمب هسته‌ای نیست

پزشکیان در دیدار آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، با تأکید بر اینکه جمهوری اسلامی همواره به دنبال صلح و آرامش بوده و هست و این رژیم صهیونیستی بود که جنگ را به‌ما تحمیل کرد، از مواضع‌وی در قبال جنایات این رژیم علیه فلسطینیان غزه و نیز حمله به کشورمان قدردانی کرد.

او با گلایه از آژانس بین‌المللی انرژی اتمی و به‌ویژه مدیرکل این نهاد بین‌المللی گفت: «جمهوری اسلامی تحت شدیدترین و پرتعدادترین نظام بازرسی‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بود، اما متأسفانه این سازمان بین‌المللی حتی حاضر نشد حملات رژیم صهیونیستی به تأسیسات صلح‌آمیز هسته‌ای ایران را که کاملاً زیر نظر خود آنها فعالیت می‌کرد، محکوم کند؛ این اقدام خلاف همه قواعد و چار‌چوب‌های بین‌المللی صورت گرفت و آژانس هنوز هم از محکوم کردن آن طفره می‌رود.»

گوترش، دبیرکل سازمان ملل نیز در این دیدار با بیان اینکه شخصاً متقاعد شده‌ام که ایران به دنبال ساخت سلاح هسته‌ای نیست و برنامه هسته‌ای ایران صلح‌آمیز است، گفت: «باور دارم که نیت و هدف شما ساخت سلاح هسته‌ای نیست و بر خورداری از برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز حق شمامست و بنده آن را به رسمیت می‌شناسم. نسبت به فعال نشدن مکانیسم ماشه و اسنپک دغدغه جدی داشته‌و دارم. در تماس با مقامات کشورهای اروپایی طرف برجام این نکته را مطرح کرده‌و از آنها خواسته‌ام که در این زمینه با ایران همکاری داشته‌باشند.»

◀ محکومیت حمله اسرائیل به ایران

رئیس‌جمهور در دیدار با امامعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان، گفت: «روند تعاملات میان دو کشور در سال‌های اخیر همواره مثبت و رو به گسترش بوده است. همکاری‌های تهران و دوشنبه در سال‌های اخیر در تمام زمینه‌های ترانزیتی، تجاری، گردشگری، علمی و ارتباطات مردمی در حال ارتقا و گسترش بوده است.»

امامعلی رحمان، رئیس‌جمهور تاجیکستان نیز در این دیدار علاوه بر تأکید بر علاقه‌مندی برای گسترش و تعمیق روابط دو جانبه به‌ویژه در حوزه‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری و ارتباطات مردمی، بار دیگر تجاوز نظامی اسرائیل و آمریکا به کشورمان را به شدت محکوم کرد.

◀ پیگیر وضعیت برنامه هسته‌ای ایرانیم

ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه در دیدار با رئیس‌جمهور کشورمان در حاشیه اجلاس شانگهای گفت: «تجارت ایران و روسیه در ۲۰۲۴، رشد ۱۳ درصدی و در ۶ ماهه اول سال میلادی رشد ۱۱/۴ درصدی داشته است. گسترش روابط انسانی را خیلی مهم می‌دانیم. تعداد دانشجویان ایرانی در ایران، روسیه را برای تحصیل انتخاب می‌کنند. تعداد دانشجویان ایرانی در روسیه طی ۵ سال اخیر سه برابر شده است. ۹ هزار و ۱۱۰ شهروند ایرانی در روسیه‌دانشجو هستند. در مسائل بین‌المللی تماس‌های مستمر با ایران داریم.» او افزود: «ما در تماس مستمر و منظم درباره مسائل مختلف بین‌المللی از جمله وضعیت برنامه هسته‌ای ایران هستیم. در واقع موارد بسیاری برای مطرح شدن وجود دارد.»

مسعود پزشکیان نیز ضمن ابراز خرسندی از فرصت ایجاد شده برای این دیدار و رازین، تأکید کرد: «روند مستمر تعاملات با روسیه برای ما بسیار باارزش است.» رئیس‌جمهور اجرایی شدن توافقنامه جامع بلندمدت میان ایران و روسیه را زمینه‌ساز افزایش روابط و گسترش همکاری‌های فیمابین دانست و افزود: «چنانکه مورد تأکید جنابعالی نیز بود، همکاری در قالب اتحادیه اقتصادی اوراسیا نیز زمینه‌ساز تسریع و تسهیل ارتقای قابل توجه تعاملات دو کشور خواهد بود. شخصاً پیگیر تسریع در اجرای همه توافقات با روسیه و رفع موانع احتمالی از

بررسی ابعاد انسانی و چالش‌های امدادرسانی فاجعه زمین لرزه افغانستان

زلزله ویرانگر در همسایه شرقی

وجود دارد. افغانستان همچنان به دلیل زمین‌ساخت فعال منطقه، در معرض خطر زلزله‌های مشابه است. وزارت دفاع طالبان نیز اعلام کرده که بیش از ۳۰ پرتشک و حدود ۸۰۰ کیلوگرم دارو و تجهیزات پزشکی به مناطق زلزله‌زده ارسال کرده است. با این حال بیمارستان‌های محلی با کمبود تخت، دارو و تجهیزات حیاتی روبه‌رو هستند. کادر پزشکی، خصوصاً کادر زن، بسیار محدود است و همین امر دسترسی زنان و کودکان به خدمات درمانی را دشوارتر کرده است.

◀ واکنش‌ها و کمک‌های بین‌المللی

این حادثه با زتاب گسترده‌ای در سطح بین‌المللی داشته است. آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، با صدور بیانیه‌ای ضمن ابراز همدردی با مردم افغانستان، از همه کشورهای عضو خواست تا کمک‌های فوری برای امدادرسانی ارسال کنند. دفتر هماهنگی کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل (OCHA) تیم‌های ارزیاب و پشتیبان را به منطقه اعزام کرده است. چین نیز اعلام کرد که آماده است بسته‌های کمک اضطراری شامل دارو، چادر و مواد غذایی به افغانستان ارسال کند. برخی کشورهای منطقه نیز همدردی خود را ابراز کرده‌اند اما هنوز کمک‌های عملی گسترده‌ای به‌طور رسمی وارد کشور نشده است. یکی از چالش‌های اساسی افغانستان، کاهش شدید کمک‌های بین‌المللی در سال‌های اخیر است. کمک‌های جهانی از حدود ۳/۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ به کمتر از ۷۶۷ میلیون دلار در سال ۲۰۲۵ کاهش یافته

پیش‌فرض گفت‌وگوی داخلی چیست؟ به رسمیت شناختن یکدیگر،